

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2.stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku 2 hodiny týdně

V případě omezení výuky z rozhodnutí Vlády ČR bude obsah učiva redukován v souladu s pokyny MŠMT.

Vzdělávání v dějepise je zaměřeno na:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- získávání orientace v historickém čase a vnímání hlavních vývojových linií
- pochopení souvislostí dějinných událostí
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- rozvoj pozitivního hodnotového systému

Předmět dějepis je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty:

- zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států
- matematika a přírodní vědy – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky
- výtvarná výchova – významná umělecká díla, stavební slohy
- jazyky a literatura – spisovatelé a jejich tvorba
- občanská výchova – stát a formy státního zřízení, lidská a občanská práva, volební systém
- informatika – práce s digitálními technologiemi a aplikacemi, např. práce na projektech a prezentacích.

Předmětem prolínají průřezová témata

OSV – rozvíjí komunikaci, sociální dovednosti, schopnost řešení problémů, tvořivost

VDO – tolerance, demokratické myšlení, uvědomování si občanských práv, chápání různých forem vlády, schopnost rozlišování významu pojmů, občanská společnost, totalita, rasismus, holocaust apod.

EV – člověk a příroda, nejstarší civilizace, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy člověka do přírodních poměrů, stav historických památek

MKV – poznávání jiných kultur, etnický původ, sbližování a prolínání kulturních vlivů – viz. starověk

EGS – integrace Evropy, formování evropských států, křížové výpravy, myšlenka panevropské unie Jiřího z Poděbrad, význam objevných plaveb

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k:

- chápání obecně užívaných termínů, znaků a symbolů
- schopnosti propojovat poznatky do souvislostí
- propojování poznatků z různých předmětů do širších celků a na základě toho schopnosti komplexnějšího pohledu na společnost a kulturu
- vyhledávání a třídění informací
- využití dostupných digitálních technologií a aplikací

Učitel:

- vede žáky k zamyšlení nad historickým vývojem a k užívání správné terminologie
- zadává úkoly při kterých žáci sami vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z jiných předmětů
-

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- učí se kriticky myslet
- své myšlenky jsou schopni obhájit
- učí se samostatně řešit problémy
- vyhledávají informace, využívají získané vědomosti a dovednosti
- učí se práci s elektronicky přístupnými historickými prameny a jejich kritickému zpracování

Učitel:

- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- prostřednictvím digitálních technologií vede žáky ke kritickému zpracování informací

Kompetence komunikativní

Žáci:

- rozumí různým typům textů, záznamů, obrazových materiálů
- využívají informační a komunikační prostředky pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu
- učí se diskutovat, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat

Učitel:

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování

- s žáky diskutuje a vede je k věcnému argumentování
- pracuje s různými typy textů
- vede žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- účinně spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se argumentovat a efektivně spolupracovat s druhými při řešení úkolů
- učí se sebekontroli

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory ostatních
- formují své volní a charakterové rysy
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- aktivně se zajímají o kulturní dění a vytvářejí si vztah k historickému dědictví

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé a uvědomovali si odlišnost názorů druhých lidí
- pěstuje v žácích vztah k historickému a kulturnímu dědictví

Kompetence pracovní

Žáci:

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- dodržují vymezená pravidla a učí se využívat své znalosti v životě

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v každodenním životě

Kompetence digitální

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel s technologiemi a jejich dodržování
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- motivujeme žáky k využití on-line aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Dějepis

6. ročník

časová dotace: 2 hodiny týdně

Učivo	Výstupy	Poznámky
<u>Pravěk</u>		
Úvod – význam zkoumání dějin Historické prameny – získávání informací o dějinách	- osvojí si práci s časovou přímkou osvojí - si základní periodizaci dějin - uvede konkrétní příklady, kde hledat informace o minulosti	archivy, muzea, knihovny - v regionu
Starší doba kamenná - způsob života jednotlivých vývojových typů člověka	- rozpozná vývojová stadia člověka - seznámí se se způsoby života a obživy lidí	
Mladší doba kamenná - způsob života a obživy - počátky řemesel	pochopí podmínky a důsledky vzniku zemědělství a řemesel -	

Doba kovů - rozvoj řemesel a obchodu - zánik rodové společnosti	pochozí důsledky dělby práce jako podmínky pro rozvoj obchodu -	orientace v mapě znalost základních pojmů - -
--	--	---

Naše země v období pravěku Shrnutí	- uvědomí si nerovnoměrnost vývoje v jednotlivých částech světa pochozí - kulturní rozmanitost světa	
<u>Starověk</u>		
Oblasti starověkého východu - vývoj společnosti - náboženské představy - počátek písma a kultury - vznik městských států - přínos starověkých civilizací Egypta, Mezopotámie, Indie a Číny	pochozí souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem starověkých států seznámí se s podstatou společenského uspořádání seznámí se s projevy náboženských představ - - -	

Řecko - kořeny řecké civilizace – Kréta - archaické a klasické období - nadvláda Makedonie - řecká vzdělanost a kultura, helénismus	- pochopí přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury - seznámí se s podstatou antické demokracie uvědomuje si - vlastní občanskou identitu pozná prolínání kulturních vlivů	zdůraznit význam řecké kultury a umění - osobnost Alexandra Makedonského pojmy - – demokracie, despocie, tyranie
Řím - království - republika - císařství počátky - křesťanství - římská kultura - rozpad říše - římské naše země v době římské -	- učí se chápat formy státní moci - uvědomuje si význam křesťanství pro vznik raně středověkých států v Evropě - dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky chápe - rozdílný vývoj v různých částech Evropy	- význam římského umění - řečnictví, právo latinský - jazyk
Shrnutí a opakování učiva 6. ročníku		

Dějepis

7. ročník

časová dotace: 2 hodiny týdně

Učivo	Výstupy	Poznámky
Opakování - zánik říše západořímské – stěhování národů		
<u>Středověk</u>		

Raný středověk - nový etnický obraz Evropy - byzantská, franská a arabská říše - formování prvních státních celků v Evropě - první státní útvary na našem území - český stát v době přemyslovských knížat - Vikingové	seznámí se s uspořádáním raně feudální společnosti chápe úlohu křesťanství seznámí se se státopornou úlohou panovnických dynastií pochopí vznik základů národních států v Evropě uvede první státní útvary na našem území	pochopení dobového životního stylu počátky české státnosti nejstarší písemné památky duchovní odkaz patronů českých zemí
- vznik Svaté říše římské - křížové výpravy – boj světské a církevní moci - románská kultura		

Vrcholný středověk - rozvoj řemesel a obchodu - vznik měst a jejich význam - český stát za vlády Přemyslovců - nástup Lucemburků a vláda Karla IV. - stoletá válka mezi Anglií a Francií - kritika poměrů v církvi, husitství v Čechách - gotická kultura	seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě chápe problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v husitské války učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní	význam českého státu za Karla IV. osobnost Jana Husa – rozvoj češtiny a vzdělání husitská Praha gotické umění a kultura – exkurze např. Praha, Kutná Hora
Pozdní středověk - Jiří z Poděbrad - doba Jagellonská	- pochopí význam mírového poselství Jiřího z Poděbrad uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí	
Shrnutí a opakování učiva 7. ročníku		

Dějepis

8. ročník

časová dotace: 2 hodiny týdně

Učivo	Výstupy	Poznámky
<u>Novověk</u>		
Počátky novověku - objevné plavby a jejich společenské důsledky, zámořské kolonie evropských států - humanismus a renesance - náboženská reformace v Evropě - počátky absolutních monarchií - nástup Habsburků na český trůn - český stát v předbělohorských poměrech - třicetiletá válka	osvojí si periodizaci novověku pochopí význam objevných cest a důsledky pronikání Evropanů do nově objevených zemí seznámí se s projevy humanismu a renesance v kultuře, myšlení a životě lidí seznámí se s příčinami a cíli reformace, rozdělením Evropy na katolickou a reformační část chápe důsledky náboženské nesnášenlivosti pochopí význam pojmu absolutní a konstituční monarchie	projevy humanismu a renesance v českých zemích

- občanská válka v Anglii		
Období po třicetileté válce do konce 18. století - upevnění moci Habsburků v českých zemích, rekatolizace - barokní kultura - osvěcenství, rozvoj vzdělanosti, osvěcenský absolutismus - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - vzestup Velké Británie, postavení Francie, Ruska a Pruska v Evropě - válka za nezávislost, vznik USA	seznámí se s důsledky třicetileté války v českých a evropských zemích rozpoznává projevy barokní kultury chápe význam osvěcenství, které ovlivnilo politický vývoj v Evropě i v Americe ujasní si pojmy osvěcenský absolutismus, kolonie pochopí význam vzniku USA jako prvního svobodného státu na světě	barokní Praha – zahrady a paláce na Malé Straně

Období od konce 18. do konce 19. století - Velká francouzská revoluce – průběh	uvědomí si definitivní rozpad středověkých politických, hospodářských a společenských struktur pochopí rychlý průmyslový rozvoj jako předpoklad významných společenských změn chápe národní obrození jako celoevropský jev, jehož výsledkem je vznik novodobých národů	kultura klasicismu a romantismu
--	---	--

a význam pro Francii i Evropu - Napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, Velká Británie - světovou velmocí - utváření novodobého českého národa – - národní obrození rok 1848 v Čechách a v - Evropě počátky polit. života v Čechách - v 2. pol. 19. století vznik - RakouskaUherska sjednocení Itálie a - Německa – - Německé císařství - občanská válka v USA - imperialismus a kolonialismus vznik	uvědomí si význam vzniku moderních politických stran učí se chápat významy pojmů imperialismus, rasismus	
--	---	--

vznik RakouskaUherska sjednocení Itálie a Německa – Německé císařství občanská válka v USA imperialismus a kolonialismus vznik mocenských bloků – krize na Balkáně		
--	--	--

Dějepis

9. ročník

časová dotace: 2 hodiny týdně

Učivo	Výstupy	Poznámky
Dějiny 20. století - situace ve světě před 1. světovou válkou - první světová válka 1914 – 1918 - situace v Rusku – ruské revoluce - vznik samostatné ČSR - mezinárodně politická situace v Evropě ve 20. letech – vznik SSSR, počátky fašismu - světová hospodářská krize a její důsledky - nástup fašismu v Německu	pochopí rozložení sil v předválečné Evropě chápe 1. polovinu 20. století jako období dvou nejničivějších světových válek vnímá okolnosti vzniku samostatné Československé republiky seznámí se s vnitřní i zahraniční situací období 1. republiky a s osobností T.G.Masaryka chápe mezinárodně politické vztahy, významy pojmů komunismus, fašismus, nacionalismus, totalita, agrese seznámí se s postoji českých politiků v období 2. republiky a protektorátu chápe význam domácího i zahraničního odboje učí se porozumět poválečnému vývoji v ČSR, který vyústil v únorové události 1948	vysvětlení pojmu holocaust koncentrační tábory exkurze – Terezín, Lidice význam OSN

- Evropa ve 30. letech, hrozba fašistické agrese - česká politika ve 30. letech - mnichovská dohoda - protektorát Čechy a Morava - 2. světová válka 1939 – 1945 - domácí a zahraniční odboj - poválečné uspořádání světa - Československo v letech 1945 – 1968 - únorový převrat 1948 – nástup komunismu		
---	--	--

Evropa po 2. světové válce - studená válka a vznik vojenských bloků - rozpad koloniálního systému - Československo v 50. letech –	učí se chápat vznik a problémy existence bipolárního světa rozpoznává znaky totalitní společnosti uvědomí si nutnost respektovat identitu druhých učí se chápat situaci v zemích východního bloku i jeho postupný rozpad	Listina práv a svobod NATO, Varšavská smlouva Charta 77 osobnost Václava Havla
politické procesy, začleňování do sféry vlivu SSSR - rok 1968 v Československu - krize sovětského impéria a perestrojka - obnova demokracie ve východní Evropě od roku 1989, sametová revoluce		

